

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH060080

NAZWA
OBSZARU Łabunie

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH060080	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Łabunie

1.4. Data opracowania 2008-12	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2019-11
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MŚ z dn. 20 września 2019 r. w spr. soo Łabunie (PLH060080)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
23.4197

Szerokość geograficzna
50.6448

2.2. Powierzchnia [ha]:
311.41

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL31	Lubelskie
------	-----------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0 %)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
6210			1.87		M	D			
9170			301.65		G	B	C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

[illegible]

					Min	Maks		C R V P		Populacja	zachowania	Izolacja	Ogólnie
I	1086	Cucujus cinnaberinus		p				V	M	D			
P	1902	Cypripedium calceolus		p	2000	3000	i		M	B	B	C	B

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

3.3. Inne ważne gatunki fauny i flory (opcjonalnie)

Gatunek					Populacja na obszarze				Motywacja						
Grupa	KOD	Nazwa naukowa	S	NP	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Gatunki wymienione w załączniku		Inne kategorie				
					Min	Maks		C R V P	IV	V	A	B	C	D	
P		Veratrum nigrum			321	735	i				X				

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, Fu = grzyby, I = bezkręgowce, L = porosty, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- KOD: w odniesieniu do ptaków z gatunków wymienionych w załączniku IV i V należy zastosować nazwę naukową oraz kod podany na portalu referencyjnym.
- S: jeśli dane o gatunku mają charakter poufny i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki Według standardowego Wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategoria: kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = występuje.
- Kategorie motywacji: IV, V: gatunki z załączników do dyrektywy siedliskowej, A: dane z Krajowej Czerwonej Listy; B: gatunki endemiczne; C: konwencje międzynarodowe; D: inne powody

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N16	73.3

N19	25.49
N12	1.21
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar położony jest w województwie lubelskim, na terenie gmin Łabunie i Komarów Osada. Znajduje się na pograniczu Wyżyny Lubelskiej (Kotlina Zamojska) i Wyżyny Wołyńskiej (Kotlina Hrubieszowska), przy północnej granicy Roztocza (Roztocze Środkowe). Zajmuje stosunkowo płaskie wyniesienie, opadające łagodnie w kierunku północnym i wschodnim. Różnice wysokości zawierają się w przedziale pomiędzy 255 a 230 m n.p.m. Spośród gleb dominują rędziny czarnoziemne. Cieki i zbiorniki wodne w graniach obszaru nie występują.

Obszar stanowi enklawę leśną otoczoną intensywnie użytkowanymi gruntami rolnymi. Obejmuje zarówno lasy prywatne, jak również grunty pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Tomaszów (74,34%). W granicach ostoi występują rozległe płaty lasów grądowych, wśród których zaznaczają się pozostałości po dawnych (istniejących jeszcze pod koniec XX wieku) polanach zajętych przez murawy kserotermiczne.

W granicach obszaru znajduje się jedno z nielicznych w Polsce znanych stanowisk ciemieżycy czarnej (*Veratrum nigrum*) - jest to najliczniejsza populacja tego gatunku w Polsce.

W 1959 r. ustanowiono rezerwat przyrody Łabunie o powierzchni 108,54 ha, w celu zachowania stanowisk gatunków stepowych. Rezerwat obejmuje grunty Skarbu Państwa pozostające w zarządzie PGL LP, położone w północnej części ostoi. Niemniej daleko posunięta sukcesja leśna doprowadziła do drastycznego zmniejszenia powierzchni typowych zbiorowisk stepowych i zaniku wielu rzadkich gatunków roślin.

4.2. Jakość i znaczenie

Przedmiotami ochrony obszaru są: siedlisko przyrodnicze 9170 oraz obuwik pospolity.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Tilio-Carpinetum* i *Galio-Carpinetum*

Siedlisko występuje niemal na całej powierzchni obszaru. Z uwagi na różny stopień intensywności użytkowania (las prywatny, las państwowy, rezerwat przyrody), stan ochrony siedliska jest zróżnicowany, niemniej wspólnym problemem są ograniczone zasoby martwego drewna (w tym wielkowymiarowego) oraz mikrosiedlisk drzewnych. Ponadto na uwagę zasługuje znaczny udział w drzewostanie sosny pospolitej *Pinus sylvestris*, a także obecność gatunków robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia* oraz sosny czarnej *Pinus nigra*.

Na uwagę zasługuje niezwykle bogate florystycznie runo, przede wszystkim na terenie rezerwatu przyrody. Poza pospolitymi gatunkami grądowymi jak zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, kłosownica leśna *Brachypodium sylvaticum*, perłówka zwisła *Melica nutans*, miodunka ćma *Pulmonaria obscura*, groszek wiosenny *Lathyrus vernus*, przytulinka wiosenna *Cruciata glabra* i in., na uwagę zasługują liczne stanowiska ciemieżycy czarnej *Veratrum nigrum*, obuwika pospolitego *Cypripedium calceolus*, buławnika wielkokwiatowego *Cephalanthera damasonium* oraz obecność groszka wschodniokapackiego *Lathyrus laevigatus*. Ze względu na duży udział buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*, niektóre fragmenty grądów nawiązują do żyznych buczyn, na co wskazuje także obecność licznej populacji, występującego na skraju swojego zasięgu żywokostu bulwiastego *Symphytum tuberosum*.

Reprezentatywność: B

Pomimo tego, że stan ochrony poszczególnych płatów siedliska jest zróżnicowany i zależy od intensywności gospodarki leśnej, dobra ocena stopnia reprezentatywności siedliska wynika z bogactwa składu gatunkowego runa.

Powierzchnia względna: C

Powierzchnia zajęta przez siedlisko w obszarze zajmuje poniżej 2% powierzchni siedliska w kontynentalnym regionie biogeograficznym w Polsce.

Stan zachowania: B

Struktura siedliska średnio zachowana lub częściowo zdegradowana (III). Pinetyzacja oraz niewielkie zasoby martwego drewna, w tym drewna wielkowymiarowego.

Dobre perspektywy (II) zachowania funkcji siedliska. Siedliska grądowe charakteryzuje duża stabilność.

Odtworzenie siedliska łatwe (I). Ograniczenie gospodarki leśnej będzie sprzyjać poprawie struktury wiekowej

drzewostanu. Wycinka gatunków obcych ekologicznie, z pozostawieniem martwego drewna w obszarze, przywróci właściwą strukturę gatunkową oraz powiększy zasoby martwego drewna.

Ocena ogólna: B

Ocena stanowi odzwierciedlenie pozostałych ocen charakteryzujących siedlisko w obszarze. Ocena powierzchni względnej, z uwagi na stosunkowo duże zasoby siedliska w kontynentalnym regionie biogeograficznym, pozostaje bez wpływu na ocenę ogólną.

1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*

Rędziny czarnoziemne zasobne w wapń oraz fitocenozy leśne nawiązujące do świetlistej dąbrowy, sprzyjają dużej liczebności gatunku w obszarze. W granicach ostoi wyznaczono stanowisko monitoringowe gatunku w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Główne zagrożenie dla gatunku stanowi ekspansja drzew i krzewów powodująca ocienienie stanowisk. Z kolei nadmierne przeredzenie roślinności drzewiastej i krzewiastej sprzyja rozwojowi ekspansywnych gatunków zielnych, co także prowadzi do zaniku stanowisk obuwika.

Ocena populacji: B

Jedna z liczniejszych populacji gatunku w kontynentalnym regionie biogeograficznym w Polsce.

Stan zachowania: B

Elementy siedliska gatunku dobrze zachowane (II). Dostępność prześwietlonych drzewostanów, nawiązujących do dąbrowy świetlistej, w połączeniu z glebami zasobnymi w wapń, stwarza dogodne warunki dla obuwika. Mimo to konieczne jest prowadzenie zabiegów ochrony czynnej mających na celu poprawę warunków świetlnych oraz ograniczenie ekspansji roślinności zielnej.

Izolacja: C

Populacja nie jest izolowana, w obrębie rozległego obszaru występowania.

Ocena ogólna: B

Ocena stanowi odzwierciedlenie pozostałych ocen.

Ponadto w graniach obszaru stwierdzono występowanie siedliska 6210 i zgniotka cynobrowego, a także ciemiężycy czarnej, które nie są przedmiotami ochrony obszaru.

6210 Murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea*

Z uwagi na zaprzestanie tradycyjnego, ekstensywnego gospodarowania związanego z wypasem, w skutek sukcesji wtórnej, nastąpiło zubożenia zasobów gatunków stepowych, dla ochrony których powołano rezerwat przyrody Łabunie. Pozostałości zbiorowisk kserotermicznych zachowały się w północno-zachodniej części obszaru. Pomimo prowadzonych w ostatnich latach zabiegów czynnej ochrony, polegających na usuwaniu podrostu drzew i krzewów, siedlisko przybrało formę zaroślową. W runie zachowały się jedynie pojedyncze okazy gatunków charakterystycznych dla siedliska, tj. miłka wiosennego *Adonis vernalis*, powojnika prostego *Clematis recta* czy zawilca wielkokwiatowego *Anemone sylvestris*.

1086 Zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*

W trakcie prac nad dokumentacją do planu ochrony rezerwatu przyrody Łabunie, potwierdzono występowanie gatunku. Niemniej nie prowadzono badań ilościowych, skutkiem czego brak jest wystarczających danych uzasadniających dodanie gatunku do przedmiotu ochrony.

Ciemiężycza czarna *Veratrum nigrum*

W granicach obszaru funkcjonuje najliczniejsza populacja gatunku w Polsce. Jest to zarazem jedno z nielicznych znanych stanowisk gatunku. Gatunek występuje na obrzeżach lasu, na drogach śródleśnych, polanach i przecinkach. W latach 2018-2020 prowadzono działania ochronne związane z restytucją ciemiężycy czarnej, obejmujące poprawę jakości siedliska gatunku oraz wsiedlanie okazów z uprawy ex situ (z uprzednio pobranych nasion).

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
	Zagrożenia i presje	Zanieczyszczenie (opcjonalnie)	Wewnętrzne

Poziom	[kod]	[kod]	zewnątrzne [i o b]
H	K02		i
H	B02.04		i
H	X		o
M	X		b
L	A07		o
L	X		i

Oddziaływania pozytywne

Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnątrzne [i o b]
H	X		b
L	X		b
M	B02.06		i
M	A03		i
M	B02.03		i
M	X		o

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Fijałkowski D. 1958. Roślinność leśno-stepowa w Łabuniach koło Zamościa. Annales Universitatis Mariae Curie Skłodowska, Vol.XIII, Lublin: 147-1862. Kucharczyk M. 2007. 1902 Obuwik pospolity. Raport dla gatunku na stanowisku. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska³. Kucharczyk M. 2011. Ciemiężycza czarna. Raport dla gatunku na stanowisku. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska⁴. Kucharczyk M. 2013. 1902 Obuwik pospolity. Raport dla gatunku na stanowisku. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska⁵. Szmałec T. 2016. Ciemiężycza czarna. Raport dla gatunku na stanowisku. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska⁶. Kucharczyk J., Chwiesewicz A., Kucharczyk H. 2020. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łabunie PLH060080 (poza gruntami PGL LP)⁷. Liszka K. 2021. 1902 Obuwik pospolity. Raport dla gatunku na stanowisku. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska⁸. Szmałec T. 2021. Ciemiężycza czarna. Raport dla gatunku na stanowisku. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska⁹. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyślu. 2022. Dokumentacja planu ochrony dla rezerwatu przyrody Łabunie, Przemyśl

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	34.88				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Łabunie	*	34.88

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie
Adres:	Polska Bazylianówka 46 20-144 Lublin
Adres e-mail:	sekretariat@lublin.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak	Nazwa: PLAN URZĄDZENIA LASU sporządzony na lata od 2020 do 2029 dla Nadleśnictwa Tomaszów Link: https://www.gov.pl/web/nadlesnictwo-tomaszow/plan-urzedzenia-lasu
☒	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060080

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych
(opcjonalnie)

--